

ปลดลือกกฎเหล็ก

ความดี ... คือสิ่งที่ต้องกระทำ แต่บางอย่างเป็นเรื่องที่พึงกระทำ

นักเรียนฟาร์มนั้นเชื่อว่าจะมีแต่กิจกรรมโลดโผน สนุกสนานเฮฮาอย่างเดียว ก็หาไม่ สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงสภาพจิตใจอันงดงามของพวกเขาก็มีอยู่มาก และยังเป็นแบบอย่าง สืบทอดกันต่อๆ มาอีกหลายสิบปีจนทุกวันนี้ เช่น กรณีการทำนุบำรุงศาสนา เรื่องนี้ ถ้าจะกล่าวไปต้องเริ่มต้นที่วัดผ่านศึกอนุกุล วัดนี้ต้องถือว่าเป็นวัดคู่บุญของฟาร์มโคนม และ อ.ส.ค. อย่างแท้จริง เพราะเกี่ยวข้องผูกพันกันมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว และจุดเริ่มต้นก็อยู่ที่ตรงนี้

วัดผ่านศึกอนุกุล .. ตั้งอยู่ด้านตะวันออกเฉียงใต้ ติดกับฟาร์มโคนมฯ เพียงแค่ล่ำคล่องคันเท่านั้น หากย้อนอดีตลงไปสักๆ จะพบว่า วัดผ่านศึกฯ ตั้งเดิมเลยจริงๆ ไม่ได้ตั้งอยู่ตรงที่เราๆ ท่านๆ ได้เห็นกันในปัจจุบัน แต่เดิมมาวัดผ่านศึกฯ เป็นวัดถ้ำอยู่บนเชิงเขาลึกเข้าไปตามเส้นทางลูกรังที่เคยเป็นทางเกวียนเก่าแก่ ห่างออกไปจากจุดปัจจุบัน อีกกว่าสามกิโลเมตรจะถึงทางแยกเล็กๆ ดินเขาซ้ายมือ เส้นทางคดเคี้ยวลาดสูงขึ้นไปบนเขา เป็นระยะทางอีกประมาณหนึ่งกิโลเมตรจึงจะถึงปากถ้ำที่เป็นวัด บริเวณพื้นที่แถบนี้เดิมเป็นหมู่บ้านเรียกกันว่า “บ้านผ่านศึก” อยู่ในเขต ตำบลดงพญาเย็น อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา หมู่บ้านนี้มีผู้คนอาศัยอยู่หลายสิบหลังคาเรือน และวัดถ้ำที่ว่ามีชื่อว่า “วัดถ้ำอุดมสุข” ไม่ค่อยมีพระสงฆ์ประจำวัดเพราะความเปลี่ยวร้างห่างไกลและรกร้าง พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาสในสมัยนั้น คือ หลวงพ่อปรง ท่านอยู่ในวัยกลางคน เป็นคนดูแลเรื่องทีเดียว ท่านเลี้ยงหมู แพะ วัว และม้า ไว้ในวัดอย่างละหนึ่งตัว นอกจากให้ข้าวให้น้ำบ้างแล้วก็ปล่อยให้หากินเองตามประสาของมัน อย่างน้อยสัตว์เลี้ยงเหล่านี้ก็ช่วยทำให้บริเวณวัดไม่รกร้างมากนัก และวัดก็ไม่เจียบเหงาเกินไปด้วย

ทางขึ้นถ้ำกลางเขา .. ที่ตั้งวัดถ้ำอุดมสุข ยุคแรก

ชาวบ้านผ่านศึกปลูกบ้านเรือนอยู่ห่างกันเพราะส่วนใหญ่ทำสวนทำไร่ การออก
บิณฑบาตโปรดญาติโยมของหลวงพ่อปຽງจึงค่อนข้างลำบากและดูแปลก ด้วยว่าวัดก็อยู่ห่าง
จากหมู่บ้านและแหล่งน้ำ หนทางไกลแถมยังเป็นป่ารกกว่าจะไปถึงบ้านญาติโยมแต่ละแห่งได้
ดังนั้น หลวงพ่อก็จึงจำต้องหาวิธีช่วยตัวเอง ท่านออกโปรดสัตว์ตอนเช้า หรือรับนิมนต์ที่โน่น
ที่นี่โดยใช้ม้าเป็นพาหนะ คือ ขี่ม้าบิณฑบาตหรือรับนิมนต์นั้นแหละ แต่ก่อนแต่ใครผู้คน
ละแวกนี้เมื่อเจ็บป่วยล้มตายลง ต่างต้องอาศัยวัดถ้ำแห่งนี้ แต่การไปการมาแต่ละครั้ง
ทั้งลำบากทั้งยุ่งยากและใช้เวลามาก นี่คือสาเหตุหนึ่ง ต่อเมื่อมีการบุกเบิกเปิดป่าสร้างฟาร์มโคนมฯ
ขึ้นมาไม่นาน ก็มีโศกนาฏกรรมที่น่าเศร้าเกิดขึ้นดังได้กล่าวมาแล้ว เมื่อนักเรียนฟาร์ม
รุ่นแรกคนหนึ่งประสบอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานเสียชีวิต ต้องเก็บศพไว้นานเป็นแรมปี
เพื่อรอญาติ ทางฟาร์มโคนมฯ จึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ ทั้งยินดีและเต็มใจที่จะ
ช่วยเหลือเต็มที่หากจะมีวัดอยู่บริเวณใกล้ฟาร์ม ศรัทธา ความต้องการของญาติโยมและ
ชาวบ้านแรงกล้า อีกทั้งฟาร์มโคนมฯ ก็ให้การสนับสนุนเต็มที่เช่นนี้ หลวงพ่อปຽງจึงรับนิมนต์
สนองศรัทธาโดยละวัดถ้ำบนเขาย้ายมาอยู่ริมคลองมวกเหล็กที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิม
บริเวณนี้เป็นป่าหนามเต็มไปด้วยหมด พวกชาวบ้านผ่านศึกและชาวฟาร์มโคนมฯ ได้ช่วยกันระดม
ปรับพื้นที่ถากถางเพื่อสร้างวัด ล้มต้นไม้ใหญ่พาดคร่อมขวางเป็นทางเดินข้ามคลอง ช่างไม้
คนงาน และพวกนักเรียนฟาร์มถูกส่งมาสร้างกุฏิกับห้องน้ำก่อนเป็นอันดับแรก ต่อมา
ฟาร์มโคนมฯ จึงได้สร้างศาลาการเปรียญขึ้นหลังหนึ่ง ศาลาหลังนี้สร้างเสร็จเมื่อ วันที่ 15
สิงหาคม 2508 ด้วยฝีมือของช่างไม้ คนงาน นักเรียนฟาร์ม และน้ำพักน้ำแรงจากชาวบ้าน

เนื่องจากวัดที่สร้างใหม่นี้เกิดขึ้นจากศรัทธา ความร่วมมือของชาวหมู่บ้านผ่านศึก และฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ก จึงให้ชื่อวัดว่า “วัดผ่านศึกอนุกุล” ส่วนศาลาการเปรียญของวัดหลังนี้ ก็ให้ชื่อว่า “ศาลาฟาร์มโคนมอุทิศ” กว้างใหญ่เพียงพอสำหรับพิธีสังฆกรรมต่างๆ ในยุคนั้น

ศาลาการเปรียญเมื่อสร้างเสร็จจุลวง ทางวัดผ่านศึกอนุกุลร่วมกับญาติโยม ชาวบ้านผ่านศึกและชาวโคนมได้จัดงานฉลองศาลาขึ้นช่วงปลายปี 2508 มีมหรสพ คือ ลิเก รำวง ภาพยนตร์กลางแปลง หนุ่มสาวผู้เฒ่าผู้แก่ต่างหอบลูกจูงหลานมาเที่ยวงานวัดเป็นที่ สนุกสนานเพลิดเพลิน หนุ่มนักเรียนฟาร์มทั้งหลายก็ยกโขยงกันออกมาเที่ยวเช่นเดียวกัน แต่งานนี้ไม่ราบรื่น .. ศัตรูคู่อริที่ไม่ลงรอยกันเส้นทางมักคับแคบหลีกเลี่ยงกันไม่พ้น หนุ่มตลาด มวกเหล็กกับหนุ่มนักเรียนฟาร์มเป็นไม้เบื่อไม้เมากันมาตลอด ต่างโคจรมาพบกันในงานฉลอง ศาลาวัดผ่านศึกฯ ต้นสายปลายเหตุเท่าที่ผ่านมานี้ไม่พ้นเรื่อง “ผู้หญิง” ครั้งนี้ก็เช่นกัน เมื่อฝ่ายหนึ่งอาจหาญข้ามแดนมาเยือนถึงถิ่นมีหรือจะไม่เกิดเหตุวิวาทชกต่อย บุรุษหนุ่ม ส่วนใหญ่เลือดลมร้อนแรงอยู่แล้ว ประกอบกับเป็นคู่อริกันมาแล้วยังมาเขม่นกันเรื่องผู้หญิงอีก ทั้งสองฝ่ายจึงลงมือชกต่อยตะลุมบอนกันซุลมุนวุ่นวาย ในแสงสลัวกลางลานวัดไม่ห่างจาก ศาลาการเปรียญเท่าใดนัก และที่พื้นข้างบันไดขึ้นศาลานั้น หลวงพ่อปรุง .. ท่านยืนมอง เหตุการณ์อยู่เงียบๆ ได้ครุ่นเดียว พวกที่ชกต่อยกันอยู่หลายคนก็ถอยร่น วิ่งมาทางที่หลวงพ่อ ท่านยืนอยู่ ไม่รู้ใครเป็นใครมาชกต่อยกันต่อไม่ยอมเลิก และทันใดนั้น .. ก็มีเท้าหนึ่งเตะพลัก เข้าให้ถูกหลวงพ่อปรุงเต็มรัก ท่านเอียงถลาเชือกออกไปติดบันไดศาลา เท่านั้นเองหลวงพ่อปรุง ขันติแตก หันหลังผลุนผลันก้าวขึ้นบันไดไปบนศาลาคว่าไม้ตะพดได้อันหนึ่งก็จำพรวดพราด ลงไปยังกลุ่มคนที่ยังชกต่อยกันนั้นเลย หลวงพ่อปรุงท่านหวดไม้ตะพดฟาดซ้ายป่ายขวา เสียงผัวะผะไม่เลือกที่ เห็นผ้าเหลืองวูบวาบอยู่ไหนๆ ชั่วประเดี๋ยวเดียวทั้งกลุ่มก็แตกฮือ วิ่งหนีกันกระเจิดกระเจิงเผ่นไปคนละทิศละทาง บ้างเตลิดออกหน้าวัดหลังวัด ลุยน้ำข้ามคลอง กันจ้ำละหวั่น ตอนขามาต่างรวมตัวจับกลุ่มกันเพราะกลัวผีแต่ตอนขากลับตัวใครก็ตัวมัน ลืมไปเลยเรื่องกลัวผี ต่างคนต่างหนีเพราะกลัวตะพดหลวงพ่อปรุง

ต่อมาภายหลังเหล่านักเรียนฟาร์มและพ่อแม่พี่น้องชาวโคนมได้ร่วมกันบริจาค บัจจัยมอบให้กับทางวัดเพื่อสร้างสะพานแขวนข้ามคลองขึ้นมาแทนขอนไม้เดิม การสัญจรไปมา จะได้สะดวกขึ้น สะพานแขวนข้ามคลองซึ่งด้วยลวดสลึงเส้นเชื่องขนาดเท่าแขนเด็ก เชื่อมสองฝั่งคลองด้านหลังวัดกับฟาร์มโคนมถึงกัน พื้นสะพานปูด้วยแผ่นกระดานไม้เนื้อแข็ง

สภาพสะพานก่อนและหลังผจญน้ำป่าหลายครั้ง จนชำรุดหมดสภาพ

หน้ากว้าง 8 นิ้ว ตลอดแนว สะพานดังกล่าวถูกใช้งานมาช้านานหลายสิบปี ตากแดด ลม ฝน ประกอบกับที่ผ่านมามีน้ำป่าท่วมท้นขึ้นมาถึงสะพานหลายครั้ง พัดพาซากสิ่งต่างๆ มากับน้ำ กระแทกกระทั้น กัดเซาะ ทำให้สะพานชำรุดผุพังลงไปเรื่อยๆ จนดูน่ากลัวว่าจะขาด หลุดร่วงลงคลองไม่ปลอดภัยและอันตรายมาก จึงได้มีการสร้างสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก ขึ้นมาแทนเมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยองค์การบริหารส่วนตำบล มีขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 40 เมตร เปิดใช้งานเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2545

ในอดีตนับแต่ ปี พ.ศ. 2508 เป็นต้นมา แต่ละปีนักเรียนฟาร์มและชาวโคนมจะ ช่วยกันจัดกุหลาบและผ้าป่าสามัคคีมาทอดที่วัดผ่านศึกอนุกุลเป็นประจำทุกปีไม่เคยเว้น แต่ก่อน มาเมื่อถึงฤดูกาลเข้าพรรษาก็ช่วยกันคนละไม้คนละมือจัดงานหล่อเทียนพรรษา หาเงินเข้าวัด เทศกาลงานบุญ วันสงกรานต์ งานวันสำคัญ นักขัตฤกษ์ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา เข้าพรรษา ออกพรรษา ตักบาตรเทโว ล้วนแต่ทุ่มเทให้กับวัดผ่านศึกอนุกุลแห่งนี้ จตุปัจจัย ที่ได้ใช้เป็นทุนก่อสร้างปรับปรุงขยายศาลาการเปรียญออกไปที่ละช่วงที่ละตอน ติดตั้งวางท่อน้ำ เครื่องสูบน้ำจากลำคลอง และต่อระบบไฟฟ้าแสงสว่างให้กับทางวัด

ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์คและชาวโคนมทุกคนผูกพันกับวัดผ่านศีกอนุกูลมาเนิ่นนาน ได้พึ่งพาอาศัยกันใช้ประโยชน์ทางด้านพิธีสงฆ์ในวาระต่างๆ ตลอดจนงานฌาปนกิจพ่อแม่ญาติพี่น้องของคนในฟาร์มมากมายกายกองนับไม่ถ้วน เมื่อมีลูกมีหลานก็นำมาบวชเรียนอยู่ที่วัดนี้นับร้อยๆ คน วัดผ่านศีกอนุกูลนับว่าเป็นวัดคู่บุญของชาวโคนมโดยแท้

นักเรียนฟาร์มรุ่นแรกๆ ล้วนแต่มีบทบาทเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการสร้างวัดผ่านศีกอนุกูลมาตั้งแต่ต้น และเป็นแกนนำในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัดนี้ นี่คืกิจกรรมคำขุศาสนา ผลงานที่ยอดเยี่ยมของบรรดานักเรียนฟาร์มทุกรุ่นที่มีส่วนร่วมและเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงช่วยกันมาโดยตลอด จนกลายเป็นประเพณีสืบทอดติดต่อกันมาถึงทุกวันนี้ หวังว่าวัดผ่านศีกอนุกูลคงเป็นสถานที่คู่บุญของฟาร์มโคนมและ อ.ส.ค. ต่อไปอีกตราบนาน เท้านาน

นับแต่ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์ค ก่อตั้งขึ้น และเปิดรับสมัคร “นักเรียนฟาร์ม” ซึ่งแท้จริง คือ บุคคลที่จบการศึกษาสายเกษตรจากสถาบันต่างๆ ทั่วประเทศแล้วมาฝึกอบรมหลักสูตรการเลี้ยงโคนม เมื่อปี 2505 เป็น “นักเรียนฟาร์ม” รุ่นแรก ในปีต่อๆ มาการฝึกอบรมนักเรียนฟาร์มดำเนินต่อไป จนกระทั่งถึงรุ่นที่ 4 ซึ่งอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2508 - 2509 ระยะเวลาดังกล่าวมีเรื่องราวเกิดขึ้นหลายสิ่งหลายอย่างดังได้กล่าวไปบ้างแล้ว แต่มีเหตุการณ์อีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้น คนที่ไม่ได้มีความคิดจะหาเรื่องยุ่งยากใส่ตัวเลยแต่ความยุ่งยากกลับจงใจเข้ามาหาเรื่องที่ไม่น่าเป็นไปได้กลับเกิดขึ้นและเป็นไปแล้ว เมื่อนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 บางคน เข้าฝึกงานภาคปฏิบัติอยู่กับแผนกพืชไร่ และแผนกโรงวัว .. ถูกลืม ... !!

ตามปกติระยะเวลาการฝึกภาคปฏิบัติที่แผนกพืชไร่จะนานประมาณสามเดือนอย่างเก่งไม่เกินสี่เดือน แต่นักเรียนฟาร์มหนึ่งเดียวคนนี้ฝึกงานที่แผนกพืชไร่ทุกรูปแบบแล้ว ยังจมปรักดักดานอยู่ที่แผนกนี้นานถึงแปดเดือน จะเป็นเพราะความหลงลืม ความเข้าใจผิด หรือความบกพร่องสะเพร่าของใครหรืออย่างไรก็ตาม ความผิดพลาดครั้งนี้แม้ไม่ได้เป็นผลร้าย ไม่ได้สร้างความเสียหายกับหน้าที่การงานแต่อย่างใด แต่แทบจะทำให้นักเรียนฟาร์มผู้นี้เสียนาคต เรื่องที่รวบรัดชัดเจนธรรมดากลับสร้างความลำบากคับแค้นขึ้นมาได้

นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 ตอนแรกที่มาสมัครมีจำนวนหลายสิบคน แต่ที่ผ่านหลักสูตรสำเร็จไปได้มีเพียง 20 คนเท่านั้น นอกนั้นถอดใจหิ้วกระเป๋าออกไประหว่างฝึกงานภาคสนาม นักเรียนฟาร์มรุ่นนี้เริ่มปฏิบัติงานช่วงกลางเดือนเมษายน 2508 ภารกิจแรกต้องเผชิญไม่ได้แปลก

แตกต่างไปจากนักเรียนฟาร์มรุ่นพี่ๆ เลย ดงกระถิ่นและดินลูกรัง .. ต้องตากถางตัดโค่นและ
ขุดทิ้งรากทั้งเหง้าขึ้นมา เพื่อขยายแปลงหญ้าให้กว้างออกไปเรื่อย ๆ สองอาทิตย์เต็มๆ กับ
ภารกิจแรกเพียงพอที่จะทำให้ฝ่ามือทั้งสองข้างเจ็บระบม บวมพองและแตกปริ แม้จะยังไม่ทัน
ทุเลาแต่งงานใหม่ไล่ตามมา .. งานหว่านปุ๋ย .. เปลี่ยนจากจอบเสียมมาจับส้อมตักขี้วัว ขนเอา
“ปุ๋ย” เหล่านี้ไปหว่านในแปลงหญ้า วันแล้ววันเล่า ฝ่ามือเริ่มด้านและสาบหนา งานที่เข้าคิวรอ
ต่อมา คือ งานปลูกหญ้าขน หญ้าเนเปีย หญ้ากินนี จนกระทั่งถึงงานหว่านเมล็ดถั่วและทำ
หญ้าหมัก สิ้นฝนต้นหนาวพอดีแต่รู้ว่ายังมีงานทำ หญ้าแห้ง “ขนมปังวัว” รออยู่อีกอย่างหนึ่ง
เมื่อเทียบระยะเวลาเท่าที่ผ่านมาพอจะระบุได้ว่า ภารกิจแต่ละอย่างจะใช้เวลาประมาณสอง
สัปดาห์เป็นส่วนใหญ่ นี่ผ่านมากกว่าสามเดือนแล้ว หญ้าแห้งแปลงสุดท้ายถูกลำเลียงเข้าโรงเก็บ
คงได้เปลี่ยนงานไปแผนกโรงวัวเสียที .. นี่คือการหวัง

แต่เหมือนโชคชะตากลับแก้งคน แทนที่จะได้ย้ายไปแผนกโรงวัว
พร้อมเพื่อนๆ กลับถูกเกณฑ์มาเป็นคนงานก่อสร้างไปเสียได้ เมื่อมีคำสั่งให้แผนกพืชไร่
จัดคนไปช่วยแผนกช่างไม้ขยายคอกโคโดยด่วน เพื่อรองรับวัวจากปากีสถานที่จะมาในไม่ช้า
พวกที่ถูกชี้ตัวรู้แต่เพียงว่า

“พวกลื้อไปเบิกจอบ เบิกบั้งก็ แล้วตามนายช่างไปได้เลย” เขาไม่ได้ตรวจสอบ
ให้ดีกว่าไฉ่ที่ชี้ๆ เอาจำนวนคนส่งไปนั้นมีนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 ดิดไปด้วยคนหนึ่ง แม้แต่
เพื่อนๆ ก็นึกไม่ถึงกลับคิดว่า .. เพื่อนเราคงถูกทำโทษให้ทำงานที่พืชไร่ต่อไปอีก .. ส่วน
นักเรียนฟาร์มผู้นี้พอถูกชี้ตัวที่แรกก็แปลกใจแต่พูดไม่ออก .. “กลัวเขาจะเข้าใจผิดว่าอวดรู้ดี ..
อาจจะทดสอบการทำงานต่ออีกหน่อย” .. เลยหุบปากรับฟังเฉยอยู่ไม่ทักท้วง
ปล่อยให้เรื่องเป็นไปแบบเลยตามเลย จึงต้องรับความลำบากเหนื่อยยากอย่างยาวนานต่อไปอีก
ชนิดเต็มกลืน

สี่เดือนเศษกับงานก่อสร้างคอกโค ขุดดิน ขุดหลุมอยู่เกือบอาทิตย์ แล้ว
เปลี่ยนไปแบกปูน เรียงกระสอบปูน ขนหิน ขนทราย ต่อจากนั้นกิจวัตรประจำวัน คือ หิ้วปูน
และ หิ้วปูน ผ่านวันเวลาไปอย่างงมกายสับสนเป็นอาทิตย์เป็นเดือนกับความเหนื่อยยาก
คนเรายามตรากตรำหนักเข้าทำให้ต้องคิดมาก .. จะให้ทนทำงานอย่างนี้ไปถึงไหน ?
ยิ่งคิดมากก็ยิ่งขุ่นเคืองเครียดแค้น ด้วยความน้อยเนื้อต่ำใจรู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรงทุรนทุราย

เพราะความคับแค้นที่สูมอยู่กัดกร่อนจิตใจทั้งกลางวันกลางคืน เพื่อนหลายคนพลอยนึกสงสาร และเห็นใจแต่ไม่สามารถทำอะไรได้ จนในที่สุดความอดกลั้นอดทนก็พังทลาย .. พอกันที่เรื่องเลี้ยงโคนม จะทนอยู่ต่อไปทำไม ? .. ตัดสินใจเก็บเสื้อผ้ายัดใส่กระเป๋า รอเวลาฟ้าสว่าง .. ลาที่ .. ฟาร์มโคนม ! .. ลาที่ .. มวกเหล็ก !

ครั้นเวลาเช้าตรู่วันรุ่งขึ้น หัวหน้าแผนกโรงวัวมาถามหาจนพบตัว

“อ้าวตรวจสอบรายชื่อนักเรียนฟาร์มรุ่นนี้แล้วขาดหายไปคนหนึ่งใช้ชื่อหรือเปล่า ?”

“ครับ” น้ำเสียงแน่นหนักด้วยความขุ่นแค้น “ผมนี่แหละชื่อบุญชอบ อยู่พีชไร่นานที่สุด”

บุญชอบ .. นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 ผู้นี้ทำงานอยู่แผนกพีชไร่นานถึงแปดเดือนเศษกว่าจะได้ย้ายขึ้นไปฝึกอบรมและปฏิบัติงานที่โรงวัวครบทุกอย่างจนจบหลักสูตร สอบผ่านสำเร็จและเป็นหนึ่งในสามคนที่สอบได้คะแนนรวมสูงสุดมีสิทธิไปศึกษาการเลี้ยงโคนมต่อ ณ ประเทศเดนมาร์ค

หลังเรียนจบแล้ว บุญชอบยังต้องทำงานอยู่ในฟาร์มในฐานะผู้ช่วยสัตวแพทย์ต่อไปก่อนเพื่อรอเวลาไปเรียนต่อที่เดนมาร์ค แต่เรื่องราวไม่ได้จบแค่นั้น สิ่งที่เกิดขึ้นอีก มันก็ยิ่งเกิดขึ้นอีกจนได้ เข้าทำนองประวัติศาสตร์ซ้ำรอย .. เพียงแต่เป็นคนละคนต่างกรรมต่างวาระกันเท่านั้น ไม่น่าเชื่อว่า “การถูกลืม” ซึ่งเคยเกิดขึ้นกับนักเรียนฟาร์มรุ่นที่ 4 มาแล้วครั้งหนึ่ง จะกลับมามีเหตุการณ์ที่คล้ายกันนี้เกิดขึ้นอีกครั้งในระยะห่างกันไม่นานนัก คนเรามีโชคเคราะห์ทุกคำเข้า โชคชะตามักจัดตั้งให้ต้องพลัดตกลงไปอยู่ในสภาพที่หัวร่อไม่ออก

นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 ซึ่งแบ่งกลุ่มฝึกงานอยู่ที่โรงวัวในหน้าที่ต่างๆ ทั้งผสมอาหาร แร่ธาตุ จำอาหาร จำหญ้าวัว ล้างคอก รีดนม เลี้ยงโคฟอพันธุ์และ ลูกวัว นอกจากนั้นเป็นงานสัตวแพทย์หน้าที่หนึ่งของงานสัตวแพทย์ คือ การตัดแต่งกีบ เรียกกันเล่นๆ ในกลุ่มนักเรียนฟาร์มว่า .. “ช่างเสริมสวย” คงจำกันได้ว่าบริเวณด้านหน้าโรงวัวมีที่ตัดแต่งกีบตีนวัวพร้อมอุปกรณ์วางอยู่เพราะต้องใช้งานประจำ ส่วนแม่วัวนมที่ยืนโรงอยู่ในช่องโคทุกตัว ก็ต้องได้รับการดูแลตัดแต่งกีบให้เรียบร้อยดูดีอยู่เสมอ ไม่ได้แต่งกีบตีนเพื่อสร้างความสนใจให้กับวัวหนุ่มๆ ตัวผู้ตัวไหนหรรอก แต่วัวนมทุกตัวก็บเท้าทั้งสี่ข้างควรอยู่ในสภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคเท้าเปื่อยหรือกีบตีนอ่อนแอ เพราะจะกระทบกระเทือนถึง

สุขภาพโดยรวมและการให้นม คงทราบกันอยู่แล้วว่าวัวแต่ละตัวแต่ละพันธุ์รูปร่างลักษณะภายนอกภายในบางส่วนไม่เหมือนกัน อย่างเช่นกีบดินที่แหละ วัวจะมีกีบดินหนาบางไม่เท่ากัน บางตัวกีบดินยาวช้าบางตัวยาวเร็วเหมือนเล็บมือเล็บเท้าคน ถ้าเป็นวัวนอกหรือวัวต่างประเทศโดยเฉพาะวัวจากยุโรปบางตัวกีบดินเล็ก แต่บางตัวกีบดินงอนยาวราวกับ

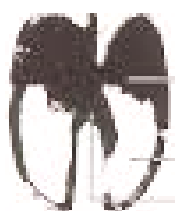

รองเท้าตัวละคร กีบดินที่ผิดปกติทำให้วัวเดินไม่สะดวกเพราะมันเจ็บ กีบดินวัวต้องรับน้ำหนักของตัวมันเอง วัวพวกนี้จึงมักเป็นโรคเท้าเปื่อย กีบเนา จำเป็นต้องมีช่างเสริมสวดยคอยตัดแต่งกีบ ใส่ยา รักษาแผล และยังต้องพันแผลห่อหุ้มให้แน่นหนา แล้วทายากันซึมภายนอกแบบกันน้ำกันสะเทือนได้ด้วย สมัยก่อนเขาใช้น้ำมันดิน ผู้ที่ทำหน้าที่ช่างเสริมสวดยเหล่านี้หนีไม่พ้นนักเรียนฟาร์มอย่างเคยเพราะมันเป็นงานตามหลักสูตรที่นักเรียนฟาร์มต้องเรียนรู้และปฏิบัติ

ในบรรดาช่างเสริมสวดยที่ประจำอยู่บนโรงวัวมีอยู่คนหนึ่งเป็นดาวค้างฟ้าเพื่อนคนอื่น ๆ ได้เปลี่ยนงานไปทำโน่นทำนี่ถึงไหนต่อไหนกันแล้ว นักเรียนฟาร์มผู้นี้ยังคงเป็นช่างเสริมสวดยอยู่ไม่ได้ขยับไปไหนก็เดือนๆ ก็ยังตัดเล็บแต่งกีบให้วัวอยู่อย่างนั้น ไม่ทราบว่าเป็น “ถูกลืมน” แบบเพื่อนคนที่กล่าวไว้ตอนต้นหรือเปล่า รู้แต่ว่าเจ้าตัวซีเรียสมากเครียดและเคร่งขรึมไปเลยแต่ไม่โอตครวญไม่โววายกับใครทั้งนั้น ผ่านไปหลายเดือนแล้วช่างเสริมสวดย

ตกสำรวจผู้นี้ได้ไปซื้อผ้าดิบจากตลาดเอามาตัดเป็นเสื้อสองตัว ทั้งด้านหน้าด้านหลัง
ประทับตราเป็นจ้ำๆ รูปรอยเท้าวัว โดยใช้น้ำมันดินทาที่เท้าวัวแล้วกดประทับลงไปอย่างคนมี
หัวศิลปะไม่เบาแน่ เขาใส่เสื้อลายตีนวัวมาทำงานทุกวัน เพื่อนบางคนชอบบอกว่าสวยดี
บางคนเห็นแล้วนึกขำ แต่แท้จริงแล้วมันเป็นการประท้วงเงียบอย่างมีหลักการ เป็นการ
ฟ้องร้องต่อว่าต่อขานหรือจะหมายรวมถึงการก่นด่าอย่างสงบด้วยก็ได้ มันเป็นวิธีการ
แสดงออกเชิงสัญลักษณ์ที่แหลมคมทีเดียว กับเพื่อนๆ ที่รู้ใจเขาไม่ปิดบังความรู้สึก

“กูทำประชดผู้บังคับบัญชาวะ ! ไม่รู้จักหาคนอื่นมาเปลี่ยนมั่ง

วันๆ ตัดแต่งแม่งแต่ก็บดินนี่แหละ”

บทบาทที่ลึกและสะใจแบบนี้ เพื่อนบางคนถึงกับหล่นคำชมออกมา

“มึงนี่ .. โคตรสุภาพเลยวะ !”

ไม่น่าเชื่อว่าเขาใส่เสื้อลายตีนวัวมาทำงานไม่นานวัน

เจ้านายก็มีคำสั่งให้ไปทำงานด้านอื่น

นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 เป็นรุ่นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในฟาร์มโคนม
ครั้งสำคัญอย่างยิ่งยวด ... สำคัญอย่างไร ? ?

ปี พ.ศ. 2509 .. ฟาร์มโคนมไทย – เดนมาร์กเปิดรับนักเรียนฟาร์มรุ่นที่ 5 ไปแล้ว การฝึกอบรมเป็นไปตามปกติเช่นที่ผ่านมา ถ้านับนักเรียนฟาร์มตั้งแต่ รุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 5 ตอนนี้อาจมีจำนวนเกินร้อยเพราะพวกที่เรียนจบแต่ละรุ่นออกไปทำงานภายนอกมีน้อย ส่วนใหญ่จะทำงานกันในฟาร์มรอเข้านิคมโคนมฯ นักเรียนฟาร์มกระจายไปอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ แทบจะทุกหน่วยงาน แผนกโรงวัว แผนกอาหารสัตว์ฯ แผนกสัตวแพทย์ แผนกช่าง (แมคคานิค) สำหรับแผนกพืชไร่กับแผนกวัวไทยมีนักเรียนฟาร์มมากกว่าที่อื่น

แผนกวัวไทย .. เป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเป็นเอกเทศ มีวัวพื้นเมืองและวัวลูกผสมที่ต้องควบคุมดูแลเกือบสี่ร้อยตัว มีคณงานและนักเรียนฟาร์มทำงานเป็น “คาวบอย” ที่แผนกนี้มากหน้าหลายตา การเข้ามาฝึกงานคาวบอยที่แผนกวัวไทยค่อนข้างแหวกแนว ดูพิลึกๆ ทะลึ่งทะเล้นตามประสาคาวบอย เช่น กรณีของนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 น้องใหม่คนหนึ่ง รายงานตัวกับหัวหน้าวัวไทย

“เขาสั่งให้ผมมาเลี้ยงวัวครับ”

“เออ .. ดี กำลังต้องการคนอยู่ที่เดียว ล้อมาจากเกษตรไช้มัย ?”

เมื่อซักถามที่มาที่ไปแล้วจึงหันไปสั่งเหล่าคาวบอยทั้งหลายช่วยกันต้อนวัวฝูงหนึ่งเข้าไปในคอกคัต

“ลื่อนับวัวฝูงนี้ให้ครบ อย่าให้ผิดนะบอกไว้ก่อน มีโทษ” หัวหน้าวัวไทยสั่งการ

พร้อมกำชับไว้ ส่วนน้องใหม่คนนี้พยายามนับว้าวอย่างตั้งอกตั้งใจอยู่หลายเที่ยวจนสุดความสามารถแต่ไม่สำเร็จ วัวในฝูงวุ่นวาย สับสน เบียดเสียด ก้มเงยดูกันกันไปมาไม่อยู่นิ่ง น้องใหม่ถอนใจรู้ว่าต้องโดนทำโทษแน่ มองเห็นความบอยรุ่นพี่จูงวัวตัวเมียตัวหนึ่งมาผูกไว้ “ใครมาอยู่วัวไทย ต้องยกครู ไม่งั้นอยู่ไม่ยัด” โทษที่น้องใหม่ได้รับคือ แอ็คชั่นเป็นวัวพ่พันธุ์ น้องใหม่จำใจต้องปฏิบัติตามคำสั่ง

ครั้นน้องใหม่ทำท่าจะเอาจริงเอาจังขึ้นมา พวกความบอยรุ่นพี่กลับร้องห้ามกัน โหวกเหวก หัวเราะชอบใจเมื่อเห็นน้องใหม่ใจถึง

“เฮ้ยๆ ! พอแล้วๆ .. นี่ใจคอมึงจะขึ้นขี่มันจริงๆ หรือไงวะ .. ไอ้น้อง”

ใจกล้า บ้าบิ่น แบบนี้สะใจความบอยรุ่นพี่ ทุกคนพากันขอโทษน้องใหม่

“มันต้องอย่างนี้แหละไอ้น้อง ไหนๆ เราก็มาอยู่ร่วมกัน

มันต้องบันทึกความทรงจำอะไรสักอย่างหนึ่งไว้”

ความรัก ความตื่นตันแล่นวูบขึ้นมา มันแผ่ซ่านไปทั่วร่าง ความอบอุ่นประทับใจเกิดขึ้นกับน้องใหม่ในทันทีนั้น ..

นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 และ รุ่นที่ 5 ส่วนใหญ่เป็นคนหัวก้าวหน้า ฉลาดและทันสมัย เพียงแต่ในระยะแรกๆ ยังไม่คุ้นเคยกับสถานที่และสภาพแวดล้อม ยังแปลกถิ่นแปลกหน้าแปลกตากันอยู่เพราะมาจากทั่วสารทิศ แต่หลังจากได้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นแรมปี คบหาใกล้ชิดผูกพันกันจนสนิทใจจนถึงระดับเปิดเผยตีแผ่ความในใจสู่กัน โดยเฉพาะนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 ซึ่งกลายเป็นรุ่นพี่เพราะมีน้อง รุ่นที่ 5 แล้ว ความคิดและทัศนคติที่ถูกเก็บกดมานานเริ่มก่อตัวจากจิตสำนึก .. การฝึกงานที่ไม่มีวันหยุด กฎเกณฑ์เข้มงวดจนคล้ายเป็นการกดขี่บังคับ ค่าจ้างค่าแรงต่ำแทบไม่พออยู่กิน สิ่งเหล่านี้เป็นความไม่ชอบธรรม ผู้บังคับบัญชาผู้บริหารมีใครคำนึงถึงหรือไม่ ? .. ที่ประเทศไทย ! .. ฟาร์มโคนมอยู่ประเทศไหนกันแน่ ? นักเรียนฟาร์มทุกคนมาฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม เพื่ออนาคต เพื่อเป็นเกษตรกรตามแผนนโยบายของรัฐบาลไม่ได้มาทำงานเป็นข้ารับใช้ใคร .. ความรู้สึกต่อต้านที่ฝังลึกเริ่มปรากฏออกมา .. ทำไมผู้บริหารไม่คิดปรับปรุงแก้ไข ? โดยเฉพาะผู้บริหารที่เป็นคนไทย ทั้งๆ ที่รู้แก่ใจกลับนิ่งเฉยปล่อยวางอยู่ข้างนายจ้างฝรั่ง คลื่นลูกเล็กๆ ที่เคยสาดซัดอยู่ริมฝั่งมาแรมปีกำลังเปลี่ยนแปรเป็นคลื่น

ได้นำในฟาร์มโคนม สำหรับนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 5 เป็นพันธมิตรกับรุ่นพี่เพราะมีความคิดและทัศนคติตรงกัน ยิ่งได้ยินได้ฟังเรื่องราวจากรุ่นพี่ประกอบกับมาพบของจริงจากการฝึกอบรมและกฎระเบียบที่ขาดความชอบธรรม จึงคล้อยตามเห็นด้วยกับรุ่นพี่ไม่ว่าจะทำอะไร ดังนั้นบรรดานักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 จึงเป็นที่ชื่นชอบของทุกคน ทั้งรุ่นพี่รุ่นน้องรักและให้ความเกรงใจอย่างเห็น ได้ชัด อย่างเช่น .. บุญชอบ เรื่องราวการถูกลืม. และความเป็นนักสู้จอมทรหดทั้งในหน้าที่การงานและส่วนตัวที่น่าทึ่ง แม้แต่การแอบออกไปชกมวยต่างถิ่นหลายครั้ง กลับเข้าหอแดงดึกๆ ดื่นๆ ครึ่งค่อนคืนเพื่อนรุ่นพี่รุ่นน้องรู้เห็นทั้งนั้น ยังชื่นชมยอมรับกันทุกคน ขนาดไปชกมวยกลับมาเวลามันล่วงไปตั้งครึ่งค่อนคืนแล้วพอเสียงระฆังตอนตีสี่ปลุกให้ตื่น บุญชอบยังลุกขึ้นลากสังขารไปทำงานริดนมทั้งที่ยังขัดยอกไปทั่วตัวคูก็รู้ เพราะใช้น้ำมันมวยเข้าช่วย คงจะรีบทำตัวให้สดชื่นโดยเร็วที่สุดอีกประเดี๋ยวต้องไปเจอกับอาจารย์เจเลียว .. อีแก่นมยานตัวนั้น .. ถ้าขึ้นสลิ้มสลิ้อไปเผละๆ โดนมันเตะกระเด็นออกมาแน่

ปี พ.ศ. 2510 งานผู้ช่วยสัตวแพทย์ที่บุญชอบทำประจำอยู่ในฟาร์ม ทำให้ได้ใกล้ชิดกับรุ่นพี่รุ่นน้องแทบทุกวัน ยิ่งเห็นนักเรียนฟาร์มรุ่นน้องทำงานก็อดคิดถึงสิ่งที่ตัวเองประสบมาไม่ได้ วันเวลาที่ผ่านไปได้สร้างเสริมความรู้สึกนึกคิดให้คิดเคี้ยวกว่าเดิมมากมาย เรื่องราวในอดีตเป็นความทรงจำที่ตัดไม่ขาด สลัดไม่หลุด .. เมื่อไรทุกคนจึงจะพ้นสภาพที่เป็นอยู่ ? ทำงานโดยไม่มีวันหยุด ค่าแรงที่ต่ำติดดินไม่มีขยับ การเจ็บป่วยที่ไม่ได้รับการเหลียวแล แม้แต่วันลายังถูกหักค่าแรง ไม่ว่าลากิจ หรือ ลาป่วย .. สิ่งเหล่านี้เป็นการเอารัดเอาเปรียบ ไม่เป็นธรรม .. บุญชอบ เกิดความคิดและตัดสินใจที่จะ “ปลดลือคกฏเหล็ก” ซึ่งเปรียบเสมือนประตูลูกเหล็กอันยิ่งใหญ่ที่ปิดตายมานานนี้

“คนงานและนักเรียนฟาร์ม สมควรมีวันหยุดประจำสัปดาห์ และมีสิทธิ
ตามกฎหมายแรงงาน” นี่คือนโยบายหลัก บุญชอบและเพื่อนนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4
ตกลงใจเป็นแกนนำ “ประท้วง”

ยามคำคืนมีการชุมนุมปรึกษาหารือกันวางแผนและวิธีการในลักษณะระดมสมอง
แผนการหลายอย่างถูกสร้างขึ้นในความมืดสลัวอย่างรอบคอบ จากนั้นช่วยกันศึกษาข้อกฎหมาย
แรงงาน และขยันทำงานมากขึ้น ใช้เวลาดำเนินการระยะหนึ่งจนได้ทำงานในหน้าที่สำคัญๆ
เกือบทั้งหมด โดยมีรุ่นพี่ให้การสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง จนกระทั่งทุกอย่าง .. พร้อมแล้ว !

หนังสือร้องเรียนพร้อมข้อเสนอหลายข้อและรายชื่อผู้เรียกร้องซึ่งเป็น
นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 4 ทั้งหมด ถึงมือผู้บริหารและผู้อำนวยการประมาณบ่ายโมงเศษ เนื้อหา
สาระสรุปได้ว่า .. ขอวันหยุด วันอาทิตย์วันเดียว เจ็บไข้ได้ป่วยต้องใช้เวลาและ
ดูแลกันบ้าง ให้มีการปรับขึ้นค่าแรงตามกฎหมายแรงงาน .. และเน้นย้ำ .. ข้อเรียกร้อง
ทั้งหมดขอคำตอบ ภายในวันนี้ .. !! การยื่นข้อเรียกร้องครั้งนี้ที่แท้ลงเอยอย่างไร ?

ในเวลานั้น นักเรียนฟาร์มมีอยู่กว่าร้อยคนเพียงพอที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ เพราะเข้าถึงหน้าที่สำคัญเกาะกุมจุดชีวิตของฟาร์มโคนมไว้แทบหมดสิ้น ทั้งแหล่งน้ำ ไฟฟ้า เครื่องจักรเครื่องยนต์ วัชรีดนม และฝูงวัวไทย หากทุกอย่างไม่เป็นไปตามข้อเรียกร้องหรือไม่มีคำตอบ .. การสไตรค์หยุดงานจะเกิดขึ้นทันที .. ! .. ความเสียหายต้องเกิดขึ้นแน่ และที่สำคัญ .. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย .. ก็คงจบเห่ .. เอวัง .. แน่นนอน

เดชะพระบารมีคุ้มเกล้าฯ .. ผู้บริหารยินยอมตามข้อเสนอที่เรียกร้อง และยอมรับว่าเป็นความบกพร่องที่หนึ่งดูตายในเรื่องเหล่านี้ ไม่ได้ปฏิบัติตามกฎ – ระเบียบของกฎหมายแรงงานมาแต่แรกมุ่งแต่ทำงานจนเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น และขอร้องให้ทุกคนกลับเข้าทำงานตามปกติ ดังนั้น กฎเหล็ก” ปิดล้อมมานานจึงถูกง้างออกเป็นผลสำเร็จ ในปี พ.ศ. 2510 ดังได้กล่าวมา การมีวันหยุดประจำสัปดาห์ สิทธิการลาป่วย – ลากิจ ค่าจ้างแรงงานและค่าตอบแทน รวมทั้งสวัสดิการอื่นๆ ถูกนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และกฎหมายแรงงาน จึงทำให้มี “ห้องปฐมพยาบาล” เกิดขึ้นในเวลาต่อมา และในที่สุดก็ถึงวาระการก่อตั้งสหภาพแรงงานฯ อ.ส.ค. ขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีจุดเริ่มต้นมาจากนักเรียนฟาร์มรุ่นแรกๆ ทั้งสิ้น

นักเรียนฟาร์มตั้งแต่ รุ่นที่ 1 – รุ่นที่ 6 ระหว่าง ปี พ.ศ. 2505 - 2511 เป็นสุดยอดคอมมานโดโคนม พวกเขาต้องหลังเหงื่อหลังโลหิตสร้างฐานะของตนเพื่อสร้างศรัทธาความเชื่อมั่นให้กับเกษตรกร – สร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับอาชีพพระราชทาน นักเรียนฟาร์มยุคแรกยังเป็นผู้บุกเบิกถากถางเส้นทางสายใหม่ด้านต่างๆ ให้กับรุ่นน้องและคนรุ่นหลัง ปลดล็อคกฎเหล็กที่บีบรัดแทบหายใจไม่ออกเพื่อสร้างความเป็นธรรมและอื่นๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยมีนักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 7 – รุ่นที่ 10 รับช่วงต่อ ขยายฐานการเลี้ยงโคนมให้แผ่กว้างจนเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรและประชาชนชาวไทย ครั้นเมื่อเปลี่ยนมาเป็นองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) แล้ว นักเรียนฟาร์ม รุ่นที่ 11 – รุ่นที่ 18 ซึ่งอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2511 - 2523 ก็ยังสร้างความเชื่อมั่นในอาชีพพระราชทานการเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกรและประชาชน จนเป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วประเทศ ในอาณาจักรของแดนโคนมสิ่งที่นักเรียนฟาร์ม .. คอมมานโดโคนม .. ได้สร้างสมไว้นั้นมีมากมายที่เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ตกทอดสืบมาจนถึงปัจจุบัน ...